

nødvendigt, og det staaer for mig som nødvendigt ikke blot i finantsiel Henseende, men ogsaa, og i ligesaa høi Grad, i moralsk Henseende, thi det er min Overbevisning, at saalænge vi ikke have det fast bestemt, hvor mange Embedsmænd vi kunne bruge, hvorledes de skulle lønnes og pensioneres, men holder det i det Laagde og Ubestemte, saaledes som nu, da løkke vi en saadant Masse unge Mennesker ind paa Embedsveien, at dette store Antal bliver saavel de enkelte Individder som Staten tilskade. Mængt et ungt Menneske, som ved en simpel Berægning vilde sige: Det er Lotteri, naar Du vover Dig ind paa den Vej, hvis det er for Levebrødens Skyld, vil afholde sig derfra, og Samfundet vil maaskee derved bevare en Mand for det praktiske Liv, som der kunde gjøre megen Nytte, hvorimod han paa den Vej, han vilde komme ind paa som Studerende, vilde blive høist ulykkelig, ligesom ogsaa Staten nu ofte er meget lide tjent med at faae Mænd til Embedsvirksomheden, først efter at deres Ungdomskraft, deres Rivlighed og Lyft til at tage rigtig fat og rydde Hindringer bort, er forsvunden. Saaledes er det Tilfældet med en meget stor Deel af de Mænd, som Staten maa ansætte, og hvad ligger vel nærmere, end at saadanne Mænd, efterat de endeligt ere naaede lykkelig i Havn, slutte som saa: „Nu have vi kostet Tid, nu have vi kostet Penge, nu have vi ventet og fultet i saamange Aar, nu maae vi da endelig gjøre os tilgode“, og nu var det dog, at Staten først rigtig skulde have Nytte af de Kræfter, som de maaskee ikke længere have, for alle de Bekostninger, den har underkastet sig for at uddanne dem til Embedsmænd. Det Samme er netop Tilfældet med Pensionsspørgsmaalet. Dette Pensionsvæsen og dette Understøttelsesvæsen overhovedet gjøre, at mangen En betragter Staten som en Malkeko, som en saadan Indretning, man kan søge hen til og faae Hjælp hos, naar man har Protectioner og ellers forstaaer at søge sit Maal ret, men det er høist skadeligt og forbærrveligt for Individet selv, og det staaer ogsaa derved, at det staaer en Mængde misforntede Statsborgere, nemlig dem, hvis Bønner ikke kunne blive hørte, og som vi vilde undgaae, dersom vi stode som Ternhaarde, der

ikke kjenbte til Sligt, men nødtes til at overlade det til private Foreninger. Hvad selve Pensionsspørgsmaalet angaaer, vilde det da ikke være heldigere, om de Mænd, der have Embede, regnede som enhver anden Statsborger — saaledes som det før er omtalt af en æret Taler her bagved (N. Jensen): Hvorledes skal Du komme ud af det paa dine gamle Dage. Der er blevet sagt, at gamle og veltjente Embedsmænd burde have Pension. Deri kan jeg ikke være enig. Jo ældre og mere veltjente Embedsmændene ere, desto mindre behøve de Pension, naar de ere anstændigt lønede — og det bør de være —; thi desto længere Tid have de havt til at berægne og lægge tilside, hvad de behøvede for deres ældre Dage. Men, siger man, de kunne intet faae tilovers. Dertil svarer jeg: Jo, de kunne, men Sagen er den, at vore høitlønede Embedsmænd, ja endogsaa de mindre høitlønede, ville, naar de f. Ex. have en Flot Dreng, at de alle skulle ind paa den meest kostbare Opdragelseshane, istedetfor at de skulle være sig selv som andre Borgere og lade den Enes gaae til Dette og den Anden til Hiint. Derved vilde deres pecuniære Tilstand ofte være anderledes, og deres Tilfredshed ved at boe i en lille lykkelig Stat og arbejde i dens Tjeneste vilde mange Gange være større, end den nu er. I alt Fald vilde vi, ved at foretage rimelige Forandringer i disse to Retninger og staae det fast, undgaae de Ulemper, vi nu kunne lide under, idet vi, hvergang vi flikke paa Stillingen, hvergang vi nødtes til at afsnappe En eller Anden, fordi vi ingen faste Regler have, derved paabrage os den Enes eller den Andens ubegrundede Uvilste, den Enes eller Andens ufortjente Misforntielse med vor Samfundsorden og vor Virksomhed her. Jeg siger derfor: Ikke blot i finantsiel, men ogsaa i moralsk Henseende er det paatragende nødvendigt, at vi ikke opfatte det, saameget mere, som vi vide, at Følgerne i finantsiel Henseende ikke kunne komme strax, men først i en temmelig fjern Fremtid; thi de, der have Pension nu, og de, der staae meget nærbertil efter den nu bestaaende Lov, maae vi tage Hensyn til; de Første kunne vi ikke berøve en eneste Skilling, og de Andre i alt Fald kun med megen Moderation indskrænke i de For-